

in de houdingen en droog van voordracht. Indien de toeschrijving aan Messastri inderdaad op oude documenten berust, dan moeten het jeugdwerken van den meester wezen. Ander vroeg werk van Messastri wordt aangetroffen in de kerk van Santa Maria in Campis bij Foligno, waar hij samen met Alunno een reeks fresco's voltooide. Deze kapel dateert volgens inscriptie uit 1452 en zou dus binnen 't jaar na het vertrek van Gozzoli uit Montefalco geschilderd zijn. Een poging om de beide handen te onderscheiden is gedaan door Guistino Cristofari *). Deze criticus staat echter in zijn reconstructie van Messastri's jeugdwerk niet geheel op vasten bodem. Hij schrijft hem ook het lunet-fresco toe boven de deur van San Fortunato bij Montefalco (de Madonna tusschen St. Franciscus en St. Bernardinus), een schildering die stellig, evenals het engelkoor er boven, van Benozzo Gozzoli is en op diens naam behoort te blijven staan. Wel is het waar, dat Messastri de Madonna uit deze lunet, met de twee engelen boven haar schouders, nadeed — 't zij volgens een karton, dat in zijn bezit bleef, 't zij volgens een door hem gemaakte tekening — in een lunet boven een deur van het klooster Santa Lucia te Foligno (afb. 6). Dit werk is, volgens het opschrift, van 1471. De navolging van Benozzo is, behalve in de Madonna zelf en in de beide kleine engelgestalten, duidelijk merkbaar in het gelaatstype van de H. Maria Magdalena (links). De afhankelijkheid blijkt echter het allersterkst uit den ornamentband, die de nis omsluit. Dergelijk ornament met ingevatte medaillons is voor Benozzo immers kenschetsend en hij paste het telkens toe. Messastri toont zich hier, na twintig jaar, nog duidelijk proseliet, in alle opzichten; maar hij blijkt tevens als ambachtsman aanmerkelijk minder bekwaam dan zijn voorganger. Diens geest ontbreekt

*) T. a. p. blz. 95. Van Alunno is in ieder geval de groote kruisiging tegen den achterwand en van Messastri een deel van het bijwerk.

hem ten eenenmale. Ditzelfde bewijst een San Rocco met twee kleine engelfiguren in de kerk van Santa Maria infra Portas te Foligno *).

Een belangrijk werk, dat op goede gronden door Cristofari aan Messastri wordt toegewezen en door hem werd ontdekt, bevindt zich in een „edicola" of z.g. „mastà" in een kapelletje te Sant' Angelo di Fanciullata, een gehucht niet ver van Deruta. De tronende Madonna is hier voorgesteld met het Christuskind staande op haar knie, omgeven door aanbeddende en musiceerende engelen. Het werk is van 1459 en vertoont den stijl van Benozzo Gozzoli in bijzonder sterke mate. Het moet geroemd worden wegens de harmonie der kleuren, welke geheel Florentijnsch is †).

Tusschen 1468 en 1471 werkte Messastri met Matteo da Gualdo, een ander Umbrisch kunstenaar, te Assisi en beschilderde daar met dezen ingangswand, zijmuren en gewelf van de kapel gewijd aan de HH. Antonius en Jacobus in het „Ospedale dei Pellegrini". Matteo da Gualdo kreeg daar den achterwand (Tronende Madonna met musiceerende engelen) alleen voor zijn rekening. Hij blijkt verre de mindere van Messastri, zooals deze de mindere van Gozzoli is §).

Het vroegste werk van Matteo's hand, dat wij kennen, is een retabel van 1462, thans in het kleine museum van zijn geboorteplaats Gualdo Tadino (afb. 7). Een geheele reeks werken is verder aan te wijzen, fresco's zoowel als altaarstukken, zonder uitzondering van matige verdienste, doch geheel Umbrisch van teedere expressie. Het laatste werk van hem bewaard is een schildering van 1498 in de St. Franciscus-kapel binnen de muren van het niet ver van Gualdo gelegen Nocera Umbra. Men herkent de figuren van dezen meester gemakkelijk door den smallen, spichtigen vorm, dien hij steeds aan de hoofden zijner

*) Afgeb. door Cristofari, blz. 101. De engelen vooral doen weder sterk aan Gozzoli denken.

†) Afb. bij Cristofari, blz. 104.

§) Afb. van den altaarwand door Matteo bij E. Jacobsen, t. a. p. pl. 8 en van den ingangswand door Messastri aldaar, pl. 11.